

האזינו - שבת
שובה - יוה"כ

מדברי המגידיים

"פסח חנוכי על אמרתך כמוכלא פלל רב"

שנה חמישית // עלון מספר - 241 // ד' תשרי תשפ"א

נאה

דורש

הרה"ג רבי יוסף זריצקי שליט"א

נמצא שהקב"ה הוא א-ל אמונה ואין עוול, שאם לא מגיע לסבול, הקב"ה ימנע מלהעניש את האדם את האדם עצמו

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט א-ל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא" (לב, ד)

שואל רבי איצ'לה בלאזר, האם לומר שהקב"ה צדיק וישר נחשב לו לשבח?

ומסביר, כאשר בית הדין של מטה דן רוצח למאסר עולם, וכולא אותו בבית הסוהר, הרי לא רק הוא סובל מן העונש, אלא כל משפחתו נאלצים לחיות בלי בעל ובלי אבא, אבל זה לא נלקח בחשבון במערכת השיקולים של השופט כשהוא בא להכריע בדינו של אותו אדם, והרי יש כאן עוול, כי רק הוא לבדו עשה את הפשע, אך כל בני משפחתו סובלים מן העונש. אבל אצל הקב"ה זה לא כך, כשמגיע לאדם עונש מהשמיים, נשקלים כל הנסיבות וכל התוצאות שיהיו ממקרה זה, ורק אם זה מגיע לכולם, הקב"ה מעניש את האדם. "הצור תמים פעלו", שכל גזירה שגזור על האדם, היא שלימה ותמימה, "כי כל דרכיו משפט", שמחשב את השפעת העונש על אלה המצויים סביב האדם הנענש. נמצא שהקב"ה הוא א-ל אמונה ואין עוול, שאם לא מגיע לסבול, הקב"ה ימנע מלהעניש את האדם את האדם עצמו, כדי שלא יגרם סבל לסובבים אותו. שבת זה, "צדיק וישר הוא", קיים אצל הקב"ה בלבד.

דוגמא להנהגה זו אנו מוצאים בגמ' שבת (ל"ב:), "בעוון נדרים מתה אשתו של אדם", ולכאורה איך נגזרת מיתה לאשה עבור חטא הבעל, וכי זה נקרא משפט אמת? אלא, אשה זו היתה חייבת מיתה בגלל חטאיה שלה, אבל כל עוד לא נמצא הבעל חייב, לא נפסק דינה למיתה, כי הרי מיתתה עונש גם עבורו ולא רק עבורה, ולא יתכן שיבוא לו צער שאינו חייב בו, וזהו שאומרת התורה "כי כל דרכיו משפט". וזה פירוש הפסוק בתהילים (י"ט - י) "משפטי ה' אמת צדקו יחדיו".

רבי חיים שמואלביץ מביא לזה ראיה מהפסוק (יואל ב' -י"ג) "וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל ה' אלקיכם", כתב רש"י, "וקרעו לבבכם" ואל תצטרכו לקרוע בגדיכם מחמת אבל, שאם תחזרו בתשובה, לא תצטרכו להתאבל על אחד הקרובים. נמצא אפוא, שמיתת אחד הקרובים מעידה על מצבו הרוחני הפגום של ישראל.

ולפי זה יש לומר שזה מקור ושורש הטעם לדין, שיש לצום ביום שבו מת אביו, כיון שאם היה האדם זכאי באותו זמן, אביו לא היה מת!

הרה"ג רבי יוסף זריצקי שליט"א על דרכי הקב"ה.

הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א על הכח האדיר של עשי"ת.

הרה"ג רבי אשר דרוק שליט"א על יום הכפורים.

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל יום הכפורים.

הרה"ג רבי ברוך חזנבלום שליט"א על שבת שובה.

גמר חתימה טובה לכל קוראי העלון.

נא לא לקרוא את העלון בתפילה ובקריאת התורה

ניתן למצוא את העלון באתרי העלוניים, דרשו, תורת יוסף, ואידישער ווינקל.

זמני כניסת שבת קודש

כניסת שבת קודש י-ם: 17:56

צאת שבת קודש י-ם: 19:08

כניסת שבת קודש בני ברק: 18:11

צאת שבת קודש בני ברק: 19:07

שבת שלום!

העלון מוקדש לרפואת: תמר בת שלומית, ברכה עלקא בת מחלה, דב בן לובה. **לעילוי נשמת:** סבתי- שרה בת אליהו, סבי- אריה ישראל בן נחמן זאב, גיל בן אוריאל, משה בכור בן רבי דוד, לוצ'ה בת הרש לייב, אסתר ברונשטיין בת חווה, הרב משה נתן נטע בן הרב יצחק אייזיק הלוי יונגרייז זצ"ל, אבי- שי הלוי בן יצחק אהרון, אברהם בן רחל. להצלחת: שמואל בן נחמה. לזיווג הגון: חנה בלה בת חווה, מאיה בת לימור.

העלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת: זאב יהודה בן חיים מאיר

מצורף מידי שבוע לעלון מוסף בדרכי האמונה והביטחון בראי התקופה

תקשיב, השיניים שלך צריכות שיקום אלו לא שיניים רגילות, וגם החניכיים מלאות דלקות הזמנתי לך מונית לבי"ח 'תל השומר'. אמר רבי חיים- חבל שעכשיו חודש טבת, אם עכשיו היה עשי"ת כפי הנראה הייתי יכול לשבור את גזר הדין!

הכח האדיר של עשרת ימי תשובה

הגאון רבי יצחק טוביה וייס שליט"א גאב"ד העדה החרדית בירושלים רגיל לספר, שכשהוא היה בן 13 בשכונה היהודית בהונגריה בשם פעזיג, כשהגרמנים ימח שמם וזכרם כבר הסתובבו ברחובות העיר, ראש הקהל אמר לו- "יצחק טובי'לה, אתה בחור צעיר עם כח, תרוץ בבקשה 4 קילומטר עד העיר הגדולה פרשבורג ושם תשאל את ראש הקהל הגדול אם יש מה לעשות שהגרמנים הגיעו כבר לשכונה שלנו".

"רצתי 4 קילומטר"- מספר רבי יצחק טוביה וייס- "אומר לי ראש הקהל בפרשבורג- תקשיב, איחרת בשבועיים, היית צריך לבוא לפני שהגרמנים הגיעו, אבל לך באופן אישי יש לי בשורה, כידוע יש הסכם בין האנגלים לגרמנים על אלף ילדים ונערים שיוצאו אותם מגיא ההריגה, כל כרטס מלחמת עולם זה כרטיס לחיים! אבל אתה רצת 8 קילומטר 4 בהלוך 41 בחזור, אתה עושה רושם של ילד עם עתיד גדול- קח כרטיס. רצתי בחזרה לפעזיג ואמרתי לראש הקהל שאיחרנו בשבועיים ורק ניסים ותפילות יעזרו", אחר כך הוא סיפר לאבא שלו ולאמא שלו- "אני זכיתי בסייעתא דשמיא בכרטיס לחיים".

ממשיך רבי יצחק טוביה ומספר- "אני לעולם לא אשכח איך אמא שלי נפרדה ממני אחרי שהתברר כבר שכל מה שהגרמנים עושים זה אמת, וזאת פרידה לעולמים, היא אמרה לי לעולם אל תשכח שאתה יהודי, ויהודי צריך לעשות רצון ה'!. שבועיים אחרי זה הגעתי ללונדון, מלך אנגליה החליט שהוא רוצה לראות את כל הילדים שהוא הציל ממוות לחיים, העמידו אותנו בפארק אחד 500 ילדים בשורה בצד ימין, ו500 ילדים בשורה בצד שמאל, והכרכרה של המחל עוברת לאיטה לאט לאט.

"כשהכרכרה עברה לידינו הלא יאומן קרה. חבר שלי שגדול ממני בשנתיים זינק על הכרכרה, והחיילים זרקו אותו, והמלך שם לב שיש בלגן והוא שואל מה קרה?! אמרו לו החיילים- "בחור אחד זינק על הכרכרה אנחנו זורקים אותו!"- "למה לזרוק אותו?" שאל המלך- "שיעלה ויגיד מה שהוא רוצה?" אמר לו הבחור- "דבר ראשון אני רוצה לומר למלך תודה רבה בשמי ובשם עוד 999 ילדים שהצלת ממוות לחיים, אנחנו לא יודעים איך להכיר לך טובה, אבל בעיקר מה שרציתי לומר אני כבר נמצא שבועיים בלונדון ואני לא נרדם מחששות ודאגה על ההורים שלי שנשארו בפרשבורג", שאל אותו המלך איפה ההורים שלו גרים בפרשבורג, והוא אמר לו מה הכתובת.

"לא יאומן כי יסופר. שבועיים אחרי ההורים של אותו נער עם כל האחים שלו ללונדון", עד כאן הסיפור.

אומר הרב הגאון רבי יצחק טוביה וייס שליט"א- תנו לבכם אל הנשמה, גדולי הצדיקים מי מהם בכלל הצליח לצאת מגיא ההריגה?! בחור בן 15 הצליח מה שגדולים וצדיקים ממנו לא הצליחו, שאם הוא היה שולח דואר הכל היו שמים בפח אשפה. גם הוא הוא היה דופק בדלת של הארמון מי היה מתייחס אליו, אבל כשהוא מדבר ישירות עם המלך שהוא נמצא בכרכרה, אפילו ילד בן 15 יכול לעשות מה שגדולים וצדיקים ממנו לא הצליחו לעשות.

ויותר מזה- אומר הרב וייס שליט"א- גם אני הייתי יכול לזנק על הכרכרה אבהל אני לא עשיתי את זה, ובגלל שלא עשיתי את זה נשלו מידי יום 5000 יהודים מהונגריה לטרבלינקה הי"ד, וביניהם ההורים שלי. אם גם אני הייתי מזנק על הכרכרה יכול להיות שהיום ההורים שלי היו איתי בירושלים.

במה דברים אמורים? האר"י הקדוש אומר, שבעשרת ימי תשובה נפתחות ארובות השמיים, ובמעט עמל אפשר להשיג בעשרת ימי תשובה מה שצריכים כל השנה להשיג בעמל, בהשקעה, בין בתפילה, ובין בתורה, ובין ביראת שמיים, בין בעבודת המידות. "דרשו ה' בהמצאהו קראהו בהיותו קרוב", המחך נמצא פה רק צריך לנצל הרגע.

אני לא אשכח לעולם שכאשר מורנו המשגיח רבי חיים פרידלנדר בעל ה"שפתי חיים" הגיע אלינו לשיבה, ובשיחה הוא אמר שבבוקר כאבו לו השיניים, אז הוא הלך לרופא שיניים, ואני רציתי להקדים ולא לאחר. התיישבתי על הכיסא והרופא אמר לי- "אני מתנצל מראש על מה שאני הולך להגיד לך, לא נעים לי לומר את זה אבל אני חייב זה חלק מהעבודה שלי. תקשיב, השיניים שלך צריכות שיקום אלו לא שיניים רגילות, וגם החניכיים מלאות דלקות הזמנתי לך מונית לבי"ח 'תל השומר'.

אמר רבי חיים- חבל שעכשיו חודש טבת, אם עכשיו היה עשי"ת כפי הנראה הייתי יכול לשבור את גזר הדין!

הרה"ג רבי אשר דרוק שליט"א

אם היה האדם יודע מה משמעותו הנוראה של כל חטא, אלו אסונות הוא גורם לעולם כולו- היה מבין את משמעות היום טוב הגדול הזה, יום הכיפורים, בו נמחלים החטאים!

יום
הכפורים

נקודה של תשובה

עלינו לדעת כי כל נקודה של תשובה- עושה רושם גדול בשמיים! ולא רק אם היא במעשה, אלא אפילו הרהור של תשובה- מעלתו גדולה מאוד.

הזוהר הקדוש בפרשת תרומה אומר, כי הרהור תשובה אחד, אמיתי, שאדם הרהר בחייו- יביא אותו, לבסוף, לשבירת כל המחיצות ולדבקות בשכינה הקדושה גם אם כל ימיו היה... שהשם ישמור.

אינני יודע מה יעבור עליו שמה, למעלה, על כל צמה שהוא עשה במשך חייו, אבל בסופו של דבר- הרהור תשובה יביא אותו לשבירת כל המחיצות ולדבקות בשכינה הקדושה.

דרך אגב, דברי הזוהר הללו הם המקור למה שמביאים בשם "הבעל שם הטוב" זי"ע, כי שווה לעולם ולחיות בו שבעים שנה, ולו בכדי לזכות למחשבה אחת טובה!

"תשובה איננה שחור או לבן. כל נקודה קטנה, כל הרהור קטן- גם הוא בכלל תשובה, וכך גם כותב רבי ישראל מסלנטר זצ"ל בנוגע ליום הכיפורים: "ביום זה יראה האדם לשנות אפילו בחינה קטנה שבקטנות, ובכך הוא יגדיל את בחינת יום הכיפורים הפרטית שלו". כלומר: אדם ששינה אפילו דבר קל בהליכותיו, במידותיו, ואפילו רק הרהר הרהור של שינוי- זוכה לכפרה של יום הכיפורים.

יום הכיפורים הוא היום הטוב הגדול ביותר שנתן לנו. ישנם אנשים שמחכים שיעברו כבר הימים האלו, ימי אלול ועשרת ימי תשובה... הימים האלה הם ימים של מתח עבורם... הם מחכים כבר שיגיע חג הסוכות- "זמן שמחתנו", להשתחרר מהמתח והלחץ...

אך האמת היא, אומרים חז"ל (תענית כו ע"ב); כי "לא היו ימים טובים לישראל ביום הכיפורים", בהיותו יום סליחה ומחילה, יום כפרת עוונות.

אם היה האדם יודע מה משמעותו הנוראה של כל חטא, איזה פגם הוא פוגם בנפשו של האדם, איזה צרות הוא ממיט עליו- בעולם הזה ובעולם הבא, אלו אסונות הוא גורם לעולם כולו- היה מבין את משמעות היום טוב הגדול הזה, יום הכיפורים, בו נמחלים החטאים!

ביום זה הקב"ה רוחץ אותנו, מטהר אותנו, "מקוה ישראל ה'" - "מה המקווה הזו מטהר את הטמאים, כך הקב"ה מטהר את ישראל בתשובה. לכך הושע מזהיר את ישראל ואומר: "שובה ישראל עד ה' אלהיך" (סוף מסכת יומא).

הגה"צ רבי ראובן קרנשטיין זצ"ל

רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה מזכיר תמיד בשיחותיו, בקלם אמרו שיום כיפור הוא "יום של רחמים". ואם יהודי היה זוכה אפילו רק פעם אחת בחייו ליום כיפור - זה היה הרבה!

חיים של
תורה

באמת אין לנו מושג כמה נפלא הוא יום הכיפורים! אם היינו מכירים בכך, איך היינו מברכים את ברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" בכניסת היום? כמה שמחה וכמה אושר היו ממלאים אז את לבנו, בהגיע יום כיפור הקדוש והנורא הזה. "כי גדול יום ה' וְנִזְרָא מְאֹד וּמִי יִכְלֶנּוּ", אומר הנביא (יואל ב, יא).

מרן המשגיח, רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה מזכיר תמיד בשיחותיו, בקלם אמרו שיום כיפור הוא "יום של רחמים". ואם יהודי היה זוכה אפילו רק פעם אחת בחייו ליום כיפור - זה היה הרבה!

והנה יש מאיתנו הנמצאים ליד אותו "יום של רחמים" הזה, עומדים על שפת הים - ולא נכנסים פנימה... הכיצד?

הרמב"ם בהלכות תשובה (פרק א הלכה ג) פוסק: "עצמו של יום הכיפורים מכפר לשבים". מתי יום כיפור מכפר? רק אם חוזרים בתשובה. אבל יהודי שאינו עושה תשובה - יום כיפור לא מכפר לו על עוונותיו.

ומהי תשובה? - חרטה על העבר, קבלה לעתיד ויודי. יתכן, אפוא, שיהודי יצום כל היום, יתפלל את כל התפילות, ואפילו יאמר את כל הוידוים, אבל אם לא יתחרט על מעשיו ולא יקבל על עצמו שלא לחטוא עוד - לא תהיה לו תשובה, וממילא יום הכיפורים לא יכפר לו על עוונותיו!

נחפשה דרכנו וְנִתְקַרְהָ וְנִשׁוּבָה עַד ה'", אומר הכתוב (איכה ג, מ). בלי "נחפשה דרכינו", בלי "ונחקורה" - אין "ונשובה עד ה'", כי האדם אינו יודע על מה צריך הוא לחזור בתשובה.

הקב"ה נקרא בשם נשר, כי כתוב בפרשת יתרו (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים, שם נמשל הקב"ה לנשר. הוא לקח את עם ישראל, בשעה שהוציא אותם ממצרים ...

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת האזינו. השבת, שבת שובה. אנחנו נעמוד בע"ה, על עבודת יום הכיפורים, אבל נאזכר פסוק אחד מן הפרשה: "כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו" (לב, א').

אומר כאן רש"י - כנשר יעיר קנו. ניהגם ברחמים ובחמלה, כנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פתאום, עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו, בין אילן לאילן בין שוכה לחברתה, כדי שיעורו בניו, ויהא בהם כח לקבלו.

רש"י אומר כאן בשם חז"ל, לנשר, שהוא העוף הגדול ביותר מבין העופות, ואם הוא יורד על הקן בלי התראה מוקדמת, אז הגוזלים ימותו מיד. אז אם הנשר רוצה, שהגוזלים שלו יקבלו את הנחיתה שלו על הקן, וישארו בחיים, הוא חייב להעיר אותם.

כשמודיעים לאדם, שהוא צריך לקבל איזה טיפול רפואי, הוא מכין את גופו לקראת זה. היום גם השיטה הרפואית ככה - לפני שרופא בא לתת לך חיסון, הוא אומר לך "אני הולך להזריק לך, אתה תקבל דקירה".

היום, הטכניקה אומרת - תודיע לו קודם. למה? כי הוא מכין את עצמו נפשית.

אותו דבר הנשר. הנשר לא יבוא ישר על הקן, כי אחרת הוא יהרוג את הגוזלים, אז מה הוא עושה?

אומר רש"י, שהוא לוקח את הכנפיים, ומרעיש איתם, ועובר מאילן לאילן, משוכה לחברתה, וכך הוא מאותת לגוזלים שהוא מגיע, ואז הגוזלים מכינים את עצמם, יש להם כוח לקבל אותו. כך הקב"ה. הקב"ה, הוא כאן הנמשל בנשר.

אומר כאן רש"י - כנשר יעיר קנו - הקב"ה נקרא בשם נשר, כי כתוב בפרשת יתרו (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים, שם נמשל הקב"ה לנשר. הוא לקח את עם ישראל, בשעה שהוציא אותם ממצרים ...

לוקחים רבותינו את הפסוק הזה, וממשילים אותו לימים הנוראים.

(יואל ב, יא) כי גדול יום ה' ... בשבוע הבא, יום הכיפורים בע"ה, היום הגדול והנשגב, שעליו אומר דוד המלך בתהילים (קלט, טז) ... ימים יצרו (ולא) וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם. יש לקב"ה, כך כתוב בתנא דבי אליהו, 365 ימים בשנה.

אמר הקב"ה - לי יש יום אחד, זהו יום הכיפורים.

אז לקראת היום הזה, שהקב"ה בא, אז כמו שהנשר מזיז את כנפיו, כדי שיוכלו הגוזלים יוכלו לקבל אותו, כך נתן לנו הקב"ה, שלושים ימים בחודש אלול, נתן לנו את עשרת ימי תשובה. הוא עובר מענף לענף, ממדרגה למדרגה, עד השיא בע"ה, יום הכיפורים.

יום הכיפורים, ועשרה ימים הללו, שבין ראש השנה ליום הכיפורים, אלו הימים של קירבת אלוקים, הכי גדולה שיש בשנה.

מזל טוב למשפחות חמד - מאיר לרגל הולדת הבן/ הנכד שיזכו לרוות ממנו רוב נחת

בשל המצב לא ניתן להשיג את העלון בכל הערים כבתחילה, אלא בעיר פתח תקווה בלבד.

וכן ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, תורת יוסף, אידישער ווינקל, ואתר דרשו.

עורך: אריאל שוורץ. הפצה: הפרשתון לשבתון. לקבלת העלון במייל - merav_v2@walla.co.

הקדשה רגילה לשבוע בלבד: 7 ש. הקדשה לחודש: 25 ש.

אם יש לכם סיפור מחזק או מוסר מרבותינו פרסמו אותו כאן בעלון על מנת שיהיה לזיכוי הרבים (לשליחה: merav_v2@walla.com) בברכת התורה, העורך.